

‘Ervaren is voor veel ouders een eyeopener’

Zelf voelen hoe het is om slechthorend of doof te zijn

Vorig jaar zijn Elisa Langen en Margot Willemsen, beiden werkzaam bij Kentalis, begonnen met het Deelkrachtproject doof/SH-beleving voor kinderen. Al snel kwam vanuit verschillende kanten het idee van ‘het is mooi dat we nu iets hebben voor kinderen en iets voor professionals, maar we hebben nog geen training voor ouders van kinderen die slechthorend of doof zijn’.

“We zijn toen samen gaan zitten en tijdens de FOSS-dag van vorig jaar hebben we een voorzichtige eerste aanzet gegeven. En met succes! Het was voor veel ouders een eyeopener. Toen bleek dat Auris in eenzelfde stadium van ontwikkeling zat hebben we gesproken met Mariëtte Spierings en besloten om samen één product te maken. Een mooie samenwerking, met de input van de belangenorganisaties SH Jong, FODOK en FOSS.” Mariëtte heeft eerder meegewerkt aan een ander product van Deelkracht: ‘Mijn slechthorende of dove kind in balans’ (zie de website van Deelkracht). Een mooie samenwerking, met de input van de belangenorganisaties SH Jong, FODOK en FOSS.”

Samenwerking

Mariëtte, maatschappelijk werker en ervaringsdeskundige bij Auris, had dus al de nodige ervaringen opgedaan. “De samenwerking bestaat eigenlijk al veel langer, want Kentalis en Auris hebben ook samengewerkt bij ‘Ervaar gehoorverlies’. Dit was voor professionals. En toen hadden we al heel snel in de gaten dat er ook veel behoefte was bij ouders om te ervaren hoe het is om slechthorend of doof te zijn. We zijn toen gestart met een aantal groepen, met als basis workshop die we gebruikten voor de professionals. Al doende hebben we vervolgens de ervaring voor ouders verder ontwikkeld.”

Het fijne aan de nieuwe workshop is dat die universeel is, aldus Mariëtte. “We werken binnen Deelkracht samen met andere organisaties en hebben onze ervaringen en kennis gebundeld. Hierdoor krijg je een nóg beter product. We werken vooral met ouders van kinderen uit het basisonderwijs, maar uiteraard bestaat de behoefte aan meer kennis en de ervaring ook bij ouders van leerlingen in het voortgezet onderwijs.”

Margot, logopedist en ontwikkelaar/docent, herkent dit: “Ik heb ervaring met ouders van een kind uit groep 3, die net hadden ontdekt dat hij gehoorverlies had, maar ook met een moeder van een puber van veertien, die al sinds zijn peutertijd op diverse scholen had gezeten. Deze ervaring is overigens niet alleen bedoeld voor de ouders, maar ook voor andere betrokkenen uit de directe omgeving van het kind. Denk aan opa’s en oma’s, andere familieleden en vrienden.”

Acceptatie

Als ambulante begeleider en ervaringsdeskundige merkt Elisa geregeld dat ouders onvoldoende weten wat het inhoudt om slechthorend of doof te zijn. “Ik doe ze dan de suggestie om een workshop te volgen, zodat ze inzicht krijgen in hoe het is om met een gehoorbeperking te leven. Het is dus niet zo dat ouders er zelf altijd om vragen, maar ook dat wij als professionals de ouders er op attent maken.”

Mariëtte: “Soms gaan we – meestal op verzoek van de ouders – ook naar de mensen thuis om de ‘Ervaar gehoorverlies’-workshop te geven. Samen met bijvoorbeeld ouders, grootouders, broertjes en zusjes, vriendjes en vriendinnetje en burens. Het is immers belangrijk dat ook de omgeving van hun kind beter snapt wat het betekent om slechthorend of doof te zijn. En dat ze dit inzicht krijgen door het zelf te ervaren. Dit wordt door ouders en betrokkenen heel positief gewaardeerd.”

Verschillende methodes

Er wordt benadrukt dat er nu drie verschillende trainingen zijn (kinderen, professionals en ouders, red.), maar het is ook heel goed mogelijk om uit de verschillende workshops of trainingen oefeningen te doen. Zeker als er een groep is met kinderen/jongeren én ouders. Margot: “Je kunt dan bepaalde oefeningen uit de ouderbeleving aanbieden en een aantal uit de junior. Omdat je dan heel goed bij het niveau van de kinderen kunt aansluiten.”

Elisa: “Bij ouders speelt hun eigen emotie ook een belangrijke rol. Dat is heel anders dan bij professionals. Die hebben met name behoefte aan informatie. Er is wat dat betreft een duidelijk verschil tussen de ouders in de thuissituatie en de leerkracht in de schoolse setting.” Het ervaren staat te allen tijde voorop. De benadering van ouders of professionals is echter heel verschillend. “Daar moet je je als trainer ook van bewust zijn”, zegt Mariëtte. “De oefeningen kunnen soms hetzelfde zijn, maar de manier van uitvoeren en nabespreken is wezenlijk anders.” Het kan confronterend zijn voor ouders, aldus Mariëtte. “Je moet als trainer de juiste aandacht hebben

Ouders zelf slechthorendheid laten ervaren

Tijdens de ervaringsworkshop ‘Stap in de wereld van je slechthorende of dove kind, die na de zomer beschikbaar komt, ervaren ouders en andere betrokkenen hoe het is om slechthorend of doof te zijn. Dit gebeurt aan de hand van oefeningen die op het dagelijks leven van hun kind zijn gebaseerd. Denk aan een eettafelsituatie of het spelen van een spelletje. Vanuit deze ervaring bedenken ze samen tips om de omgang en communicatie met hun slechthorende of dove kind te verbeteren.

voor hoe het is om ouder te zijn van een slechthorend of doof kind en perspectief bieden. Bij professionals ligt de aandacht vaak meer op de impact van slechthorend of doof zijn, die niet altijd werd gezien en nu wordt ervaren. Dat weten ouders vaak al heel goed.”

Margot vult haar aan: “De situaties die ouders met hun kind meemaken, zijn ook heel anders dan de leerkracht meemaakt. Op school wordt een dictee gegeven, dat gebeurt in de thuissituatie niet. En ouders zitten met hun kind aan tafel, met wellicht ook horende broertjes of zusjes, en lezen een boekje heel anders voor dan de leerkracht voor een groep.”

Ervaringsdeskundige

Mariëtte wil nog benadrukken dat zij het belangrijk vinden dat één van de trainers een ervaringsdeskundige is. Iemand die zelf slechthorend of doof is. “Hij of zij weet hoe het is om een gehoorbeperking te hebben, kan hier het een en ander over vertellen, maar pikt ook signalen op bij ouders als er iets niet goed wordt begrepen. De ervaringsdeskundige kan intrinsieke informatie geven en we merken dat dit heel veel herkenning oplevert voor de ouders, waardoor zij zich beter begrepen voelen. En zo hun kinderen beter begrijpen!”

Deelkracht

In Deelkracht werken onderzoekers, professionals en ervaringsdeskundigen samen aan één einddoel: een samenleving die voor mensen met een auditieve en/of communicatie beperking net zo toegankelijk is als voor ieder ander. Kentalis, Auris en de NS-DSK bundelen hun ‘expertisekracht’. Dit doen zij in nauwe samenwerking met organisaties die de doelgroep vertegenwoordigen, zoals FODOK en FOSS.